

Faşist yönetmelik

■ İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'nun yürürlüğe giren yeni yönetmeliğinin tamamen anayasaya aykırı olduğu meydana çıkmıştır. Yönetmeliğe göre üniversite öğrencisinin sosyal ve ekonomik yaşamı tamamen kısıtlanmakta ve siyasal görüşlerin geliştirilmesi engellenmektedir. Okulda fikir kulübü kurulan 10 öğrenci okuldan bir ay uzaklaştırılmış, Fikir Kulübü Başkanı İbrahim Kaypaklıya 6. Filo'ya karşı bildiri yayınladığı için okuldan kovulmuştur. Ayrıca, 10 Kasım'da Atatürk'ün anti-emperyalist kişiliğini ortaya koyan bir bildiri yayınladıkları için Fikir Kulübü'nün yetmiş üyesi sorguya çekilmişlerdir. Bunun üzerine Kaypaklıya bir eksen ikazı bildirisi yayımlayarak yöneticileri protesto etmiştir. Bildiride «öğretmen kıymetisi» olarak bilinen bir müfettişin okul müdürlüğüne getirildiği belirtilmektedir.

Tanklar değişiyor

■ Londra'da yayınlanan The Times Gazetesi'nde «Türk tankları Pakistan'a» başlığı ile yer alan bir habere göre, «Türkiye geçenlerde Amerika'dan çok daha yeni savaş materyali aldığı için elindeki eski 200 Patton tankını Pakistan'a verecektir. Amerika Türkiye'ye yeni M - 48 tankları vermiştir. Eski M - 47'leri Türkiye'nin başka bir memlekete verebilmesi için Türkiye ile Amerika arasında görüşmeler yapılmaktadır. Bugün yarın bu konuda bir anlaşma imzalanacaktır.»

Keban'da grev

■ Keban'da çalışan işçilerin toplu iş sözleşmesi müzakerelerinden olumlu sonuç alınmadığı için Yapı İş Sendikası greve gitmiştir. Yapı İş Sendikası ile YMSİ - İş Sendikası mensuplarının katıldığı ikinci grev oylamasında 1052 kişi «greve evet» demiştir.

Senato uyarıldı

■ İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyeleri Sendikası ve Hukuk Fakültesi Öğretim Üyeleri ile yardımcıları ayrı ayrı bildiri yayımlayarak reform isteklerini hâlâ bir sonuca bağlamayan Üniversite Senatosu'nu uyarımlardır. İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyeleri Sendikası bildirisinde, Senato'nun reformla ilgili kanun teklifinin Meclis'e sunuluşunun daha fazla geciktirilmesi halinde, yaklaşan bütçe çalışmalarları ve genel seçimler yüzünden reform tasarılarının kanunlaşmasının imkânsız hale geleceği ifade edilmiştir.

Nezarete alındı

■ İran'da sekiz öğrenci liderinin idam talebiyle yargılanmasını protesto için bildiri yayımlayan İran Öğrenci Derneği Başkanı Hamit Yakup emniyet tarafından nezarete alınmıştır. Emniyetin Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde öğrenci olan Hamit Yakup'u sınır dışı edeceği bildirilmektedir. Hamit Yakup İran'a gönderildiği takdirde hayatının tehlikeye düşeceğini bilen arkadaşları bunu önlemek için teşebbüslere girişmişlerdir.

Öğrenci direnişi

■ Üniversiteye giremeyen öğrencilerin direniş hareketleri devam etmektedir. Elllerinde «Gece öğretimi istiyoruz, suçumuz okumak mıdır? Anayasa uygulanmıyor» yazılı dövizler olduğu halde Karaköy Köprüsü üzerinde trafiği tıkanan öğrenciler son teşebbüslerinden de bir sonuç alamazlarsa Ankara'ya kadar yürüyüşe geçeceklerdir.

ANT beraat etti

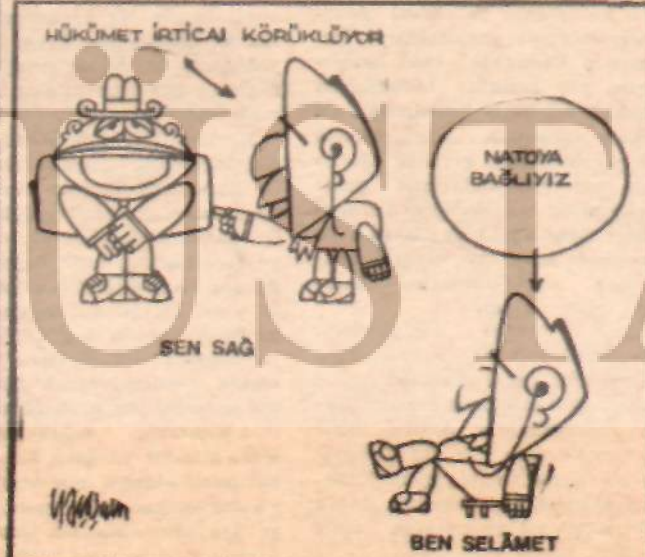
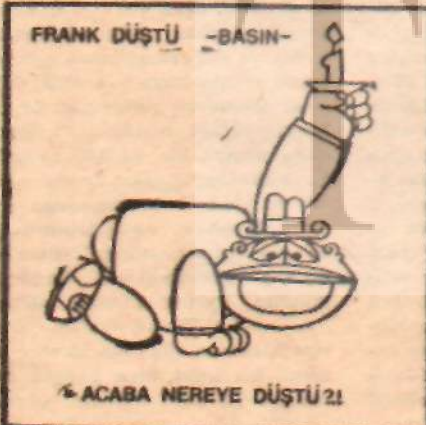
■ ANT aleyhine açılan ceza davalarından biri beraatla sonuçlanmıştır. Doğan Özgüden'in Yunanistan'da Kral'ın devrilmesi üzerine yazdığı «Oyun Açığa Çıktı» başlıklı yazıda hükümete hakaret edildiği iddiasıyla açılan davanın Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki son duruşmasında Cumhuriyet Savcısı Necdet Yalçın da, Özgüden'in savunmasında bilirkişi Prof. Sulhi Dönmezer'in iddialarının çürütüldüğünü kabul etmiş ve mahkûmiyeti gerektirecek bir durum bulunmadığını bildirmiştir. Bunun üzerine 4. Ağır Ceza Mahkemesi, bir üyenin muhalefetine karşılık çoğunlukla Özgüden'in ve o sayıdaki sorumlu Müdür Yağar Uçar'ın bu yazıdan beraatlerine karar vermiştir. Öte yandan Emin Türk Eliğin 1965 yılında Eylem Dergisi'nde yayınlanan bir yazıdan dolayı derginin sorumlu müdürü Ömür Candan aleyhine «komünizm propagandası» yaptığı iddiasıyla açılan dava da 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde beraatla sonuçlanmıştır.

Gençliğe düşen görev

SON aylarda sosyalistler arasında iyice belirgin hale gelen görüş ayrılıkları ve günlük gazetelerde tefrika konusu olan çekişmeler, karşı güçlerin sosyalist harekete karşı hazırladıkları komploların zamanında görülüp değerlendirilmesini imkânsızlaştırmıştır. Oysa, iç sayfalarımızda ayrıntılı şekilde okuyacağınız gibi, «tehlikeli hafta» diye adlandırılan zaman parçası içinde Amerika ile yerli işbirlikçileri tarafından Türkiye'deki anti-emperyalist ve sosyalist güçlerin tasfiyesini, hiç değilse etki gücünün azaltılmasını öngören bir takım gerçekten tehlikeli kombinasyonlara girişilmiştir. Bu kombinasyonlardan en önemlisi, şüphesiz, Brüksel'de yapılan NATO Bakanlar Konseyi toplantısıdır. Orta Avrupa'daki blok içi olayları bahane eden emperyalist ülkeler yoğun bir propaganda kampanyası sonunda NATO'nun daha güçlü hale getirilmesini, hattâ bir süreden beri bu örgüte karşı olduğunu bildiren Fransa'nın dahi NATO'yu hararetle desteklemesini sağlamışlardır. Bu arada Amerika'nın dümensuyundaki AP iktidarı da, daha güçlü bir NATO'ya daha fazla angaje olmayı Amerika'ya sadakatinin gereği saymış ve silahlanma yarışına katılmayı kabul etmiştir. Türkiye'nin NATO ile bağlarının güçlendirilmesine karşı ana muhalefet partisi CHP'den herhangi bir itiraz vaki olmadığı gibi, iç çekişmeler içinde bulunan sol cepheden de herhangi bir protesto sesi yükselmemiştir.

DİĞER iki önemli gelişme de Birleşik Amerika'nın gezici büyükelçisi George McGhee'nin Türkiye'ye yaptığı olağanüstü ziyaret ve yılanmış CIA ajanı Robert Komer'in Birleşik Amerika Büyükelçisi olarak Ankara'ya gelişi. Türkiye'ye Amerikan yardımını ilk defa soka ve Türk politikacılarını yakından tanıyan McGhee'nin Ankara'yı ziyareti sırasında gerek AP Lideri Demirel'den gerekse CHP Lideri İnönü'den, Türkiye'de Amerikan aleyhtarı akımın ve sosyalist hareketin güçlendirilmeyeceğine dair teminat aldığı söylenmektedir. Tam McGhee'nin Türkiye'yi ziyareti sırasında bir yandan iktidarın, bir yandan da İnönü'nün gençlik hareketlerine karşı takındıkları olumsuz tavır, McGhee'ye verilmiş bir garanti niteliğindedir. CHP'li gençlere «Sakin marksistlerle işbirliği yapmayın» nasihatlarında bulunan İnönü, muhayyel bir darbe ihtimalini ileri sürerek «rejim tehlikesi» bahanesiyle devrimci gençleri anti-emperyalist ve sosyalist eylemlerden alkoymak, hiç değilse CHP'nin kontrolü dışında gelişen bu tip hareketleri kırdırmak hesabındadır. Aslında iktidara gelen siyasi partiler Amerikan emperyalizminin çıkarlarına hizmet ettikleri sürece Türkiye'de bir faşist darbenin söz konusu olamayacağı aşîkârdır. Amerika ise, 1969'da tek başına iktidara gelebilecek bir AP'den yada onunla koalisyona gidecek bir CHP'den kendi çıkarlarını korumak garantisini almıştır.

BU oyunlar karşısında sol cephe ne yapacaktır? Bu gaflet uykusu devam edecek midir? Anti-emperyalist ve sosyalist hareketin itici gücünü teşkil eden gençlik daha ne kadar yalnız bırakılacak, Amerikancı güçlerin gençlik hareketini pargalamasına, kırdırmasına daha ne kadar göz yumulacaktır? Bu konuda büyük sorumluluk şüphesiz Türkiye'nin tek sosyalist partisi olan TIP'e düşmektedir. TIP Merkez Yürütme Kurulu'nun bildirisinde yer alan gençlikle ilgili ifade uzun zamandan beri gençliği ihmal eden sosyalist örgüt için olumlu bir aşamadır. Ancak olaylar o kadar hızlı gelişmekte ve mücadele o kadar günü gününe verilmektedir ki, gençlik sorununun çözümünü uzun vade- li bir program çalışmasından beklemek, devrimci gençliğin destek ihtiyacına yeterli bir cevap olmayacaktır. Kaldı ki, çeşitli çalkantılar içinde bulunan sosyalist örgütün devrimci gençleri tümüyle kendisine bağlaması da çok zayıf bir ihtimal olarak görünmektedir. Bu durumda sosyalist ve anti-emperyalist gençlik kendi göbeğini kendi kesmek, temelde ana sosyalist örgüte yandaş olmakla beraber, eylemde her türlü tutucu müdahalelerden uzak bağımsız bir demokratik güç olmak, hattâ bu hüviyetiyle ana sosyalist örgütü zaman zaman etkilemek, eyleme geçirmek yükümlülüğü ile karşı karşıyadır.

GÖZ GÖRE
YALÇIN ÇETİN

ŞADI ALKILIÇ YİNE HAPİSTE...

Yazdığı bir yarışma yazısından dolayı 1962 yılından beri mahkemelerde ve hapisanelerde süründürülen çilekes sosyalist Şadi Alkılıç, mahkûmiyetinin bir ay önce Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulu'nda kesinleşmesi üzerine geçen cuma günü yeniden yakalanarak kalan dört yıllık mahkûmiyetini çekmek üzere Toptaşı Cezaev'ine gönderilmiştir.

Bilindiği gibi Alkılıç, 1962 yılında Cumhuriyet Gazetesine yazdığı «Kurtuluş Yolu Sosyalizmdir» başlıklı yazıdan dolayı yazı işleri müdürü Kayhan Sağlamer ile birlikte tutuklanarak adliyeye verilmişti. 3. Ağır Ceza Mahkemesi 29 Şubat 1964 tarihinde Alkılıç'ı beraat ettirmişse de, karar Yargıtay Birinci Ceza Dairesi'nce, yargıçların takdir hakkını, özgürlüklerini sınırlayan ve Alkılıç'ı ille de mahkûm ettirmek isteyen bir ifadeyle bozulmuştur. Bu bozma kararı 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin yürekli yargıçlarından gereken cevabı almış, mahkeme heyeti Yargıtay'ın baskısından dolayı davadan çekilmiştir. Bundan sonra davaya 5. Ağır Ceza Mahkemesi bakmış ve o da yazıda suç görme-yerek Alkılıç'ı beraat ettirmiştir. Ancak Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nin de kararını boza-

rak mahkûmiyette ısrar etmiştir. Bu durum karşısında 1. Ağır Ceza Mahkemesi karara uymak zorunda kalmış ve Alkılıç Yargıtay kararıyla «komünizm propagandasından mahkûm olmuştur. Ancak bu kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 4. Ceza Dairesi suçun propaganda değil, «övme» olduğuna karar vermiş ve Alkılıç'ın cezasını 1,5 yıla indirmiştir. O sırada Alkılıç esasen tutuklu olarak iki yıl hapiste yattığı için otomatikman salıverilmiştir. Ama Yargıtay savcılar Alkılıç'ı ille de mahkûm ettirmek istedikleridir. Genel Kurul da, 14 üyelin muhalefetine karşılık 19 üyesinin oyu ile Alkılıç'ın «komünizm propagandası» yaptığına hükmetmiş ve cezasını yeniden 6,5 yıla çıkartmıştır.

Alkılıç şimdi yine demir parmaklıklar arkasındadır. Mesruten tahliye edilebilmesi için dahi daha en azından iki yıl hapisanede yatması gerekmektedir.

Alkılıç'ın mahkûmiyeti defalarca belirttiğimiz gibi, adalet hesabına bir utanç belgesi olarak kalacaktır.

Alkılıç'ın mahkûmiyetine karşı daha şimdiden yurt dışında da tepki başlamıştır. Nitekim Londra'daki Kardas

TİP'TE PROGRAM DEĞİŞİKLİĞİ VE ÇETİN ALTAN'IN İHRACI...

TÜRKİYE İşçi Partisi'nin kongre sonrası çalkantıları devam etmektedir. Sadece üst kademeler değil, partinin alt kademelerinde de son çatışmaların yarattığı gâşgâh ve kararsızlık tam anlamıyla hissedilmekte, üyelerde partinin geleceği bakımından büyük bir endişenin hakim bulunduğu gözlerden kaçmamaktadır.

Bu tereddütli ortam içinde geçen haftanın iki önemli gelişmesi, partinin yeni seçilen merkez yöneticilerinin son anlaşmazlıklar konusunda görüşlerini açıklayarak yeni bir çözüm yolu aramağa çalışması, bunun yanında da, başta Aybar olmak üzere parti yöneticilerine seviyesizce saldırılarına devam eden İstanbul Milletvekili Çetin Altan hakkında «kesin ihraç» istemesi olmuştur.

Merkez Yürütme Kurulu Ankara'da geçen hafta başında yaptığı iki günlük toplantıdan sonra yayınladığı bildiride Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu iç ve dış tehlikeleri sıralamakta ve TİP'teki son kaynamaları bu tehlikeler muvacehesinde değerlendirerek şu endişeyi ileri sürmektedir: «Hal böyle iken TİP'in Büyük Kongresi'nden önce başlayan ve parti içinden ve dışından devam ettirilen, partimizin birlik ve beraberliğine yöneltilmiş bulunan bir takım olumsuz olaylar cereyan etmektedir.»

Aybar'ın görüşlerine karşı çıkanları topyekûn «parti birlik ve beraberliğine yöneltilmiş olumsuz» davranışlarda bulunmakla suçlandırmak gibi gerçekten ölçsüz ve haksız bir ifade taşıyan bu paragraftan sonra partinin üst kademelerinde beliren görüş ayrılığı özette şöyle ortaya konulmaktadır:

«Söz konusu olaylar, yüzye-deki görünüşü ile, partimizin üst kademelerinde vazife almış bazı arkadaşlar arasında Türkiye'de uygulanacak sosyalizm üzerinde bir görüş ayrılığı bi-

minde belirmiştir. Hatırlanacağı üzere mesele genel başkanımızın Türkiye sosyalizminin hürriyetçi niteliği üzerinde yaptığı konuşmalar sonunda patlak vermiş ve karşı görüş sahipleri sosyalizmin özü itibarıyla esasen hürriyetçi olması hasebiyle bu hususun ayrıca belirtilmesine lüzum olmadığını ifade etmişlerdir. Giderek bu görüş ayrılığı sosyalizmde üst yapı müesseselerinin mahalli ve milli karakterleriyle alt yapıyı etkilemesi meselesine gelmiştir.»

Oysa, anlaşmazlık konusunun sadece bundan ibaret olmadığı, genel başkanın yetkili organlara danışmadan ve karar almadan parti adına görüş açıklamasının, giderek partide «kişisel yönetim»e yol açılmasının da tenkit konusu olduğu bilinmektedir. Bildiride ise bu konuya hiç değinilmemiş ve «Büyük Kongre bu fikri mücadelede genel başkanımızın ortaya attığı tezi benimsemiş ve onaylamıştır» denilerek Aybar'ın görüşlerinin kesin zaferi ilan edilmiştir.

Merkez Yürütme Kurulu'nun bu açıklaması, kongre tafsilatını en ince teferruatına kadar bilmeyen parti çevrelerinde tereddütlerle karşılanmıştır. Zira değil dışardaki sosyalistler, kongre delegesi olanlar dahi «Büyük Kongre'de Aybar'ı tamamen haklı çıkartan böyle bir onaylamanın nasıl ve ne zaman yapıldığının farkında değildir.

Ne var ki, gerçekten Aybar'ın görüşlerini aynen dile getiren iki sayfalık bir teklif kongrenin son günü Teklifler Komisyonu'nun raporu içinde süratle okunmuş ve üzerinde hiçbir tartışma yapılmadan Başkan Çetin Altan'ın Erozan'vari bir oylamasıyla ve kâğıt göz arasında kongreden geçmiştir. Seçim heyecanı içinde bulunan delegelerden çoğu süratle okunan raporun ne olduğunu dahi anlamamış, Kongre başkanı ile komisyon sözcüsü de, bunun Aybar'ın görüşlerini onaylayan bir

tasarı olduğunu delegelere hatırlatmamıştır. Bir kaç delegerapor üzerinde tartışma açılmasını istemişse de Başkan Çetin Altan onlara da söz vermemiş, tıpkı gençlik sorunu gibi, bu konunun da tartışılmasını 2,5 saatlik yemek tatiline feda etmiştir. Sonra da aynı Çetin Altan, Akşam'da yazdığı yazılarda Aybar'ı suçlamak için kongrede çevrilen dolaplardan söz edebilmektedir. Oysa bu konuda başlıca suçlu Çetin Altan'ın kendisidir!

Merkez Yürütme Kurulu bildirisinde Aybar'ın görüşlerinin zaferi ilan edildikten sonra Sadun Aren ve arkadaşlarının bundan sonraki tutumları ile ilgili şu temenniler ileri sürülmektedir:

«Partinin eylem içinde olumlu sonuçlar alabilmesi için fikir tartışmalarının yetkili organlarda karara bağlandıktan sonra son bulması, hem sosyalist ahlakın, hem de tüzüğümüzün bir hükmüdür. Bundan dolayı Türkiye sosyalizmi üzerinde açılmış bulunan tartışmaların Büyük Kongre kararından sonra durması gerekmektedir. Beşli önergeye imza koymuş arkadaşlarımızın muhalefetlerini ancak kurullarda ve somut meseleler üzerinde yapacakları hususunda Kongrede vâkı beyanlarını göz önünde bulunduran Merkez Yürütme Kurulumuz, bu arkadaşlarımızın gerek Meclis içi çalışmalarında, gerekse Meclis dışı parti çalışmalarında parti birliğini ve beraberliğini ve partiler arasındaki dayanışma ve karşılıklı sevgi ve saygıyı bozmadan yürüteceklerine inanmak istemektedir.»

Beşli önerge sahiplerinin, kongredeki vâkı beyanlarıyla kendilerini parti disiplini içinde çalışmak taahhüdüne bağladıkları muhakkaktır. Ancak fikir tartışmalarının Büyük Kongre'de alelacele ve hiç görüşülmeden alınmış bir kararla bıçak gibi kesileceğini sanmak aşırı

MEHMET ALİ AYBAR
— Programın geliştirilmesini kabul etti —

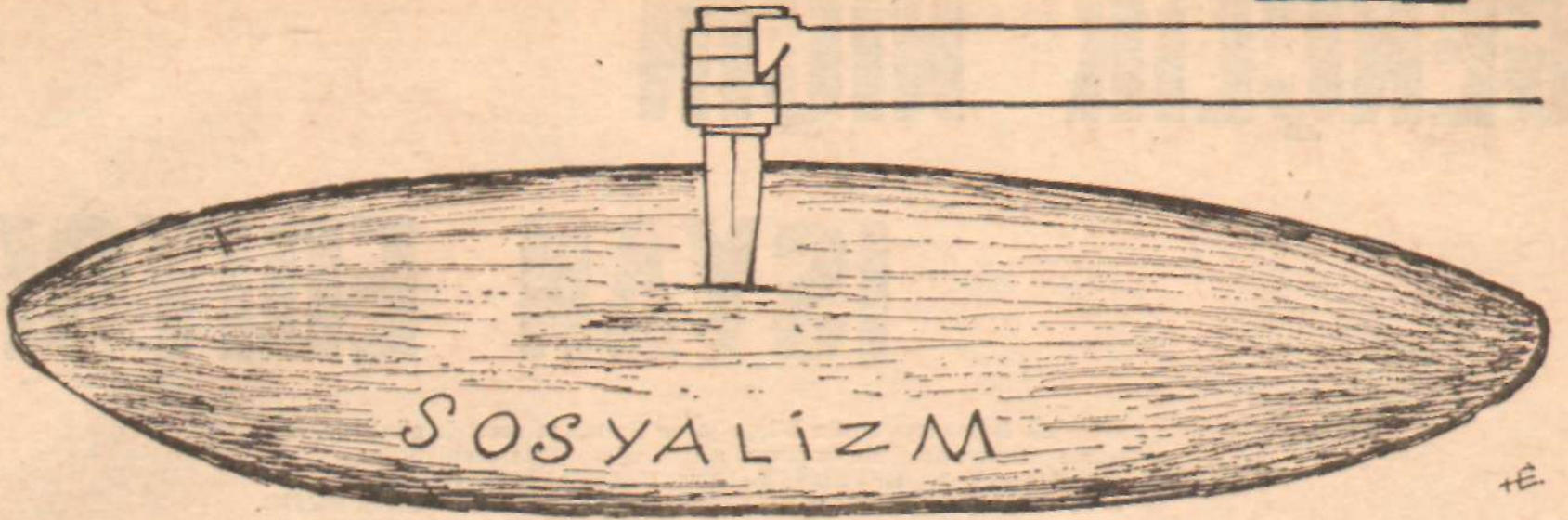
iyimserliktir. Tartışmalar, parti birlik ve beraberliğini bozmamak şartıyla, sadece kurullarda ve somut meseleler üzerinde sürdürülmele kalmayacak, hele Büyük Kongre'deki karşılıklı açıklamalardan sonra bütün teşkilatta enine boyuna sürdürülecek, Aybar'a karşı olanlar da zaman zaman üyeler kendi görüşlerini açıklamak zorunda kalabileceklerdir. Bu bakımdan, Merkez Yürütme Kurulu'nun şüphesiz parti bütünlüğünü korumak endişesiyle yaptığı yukarıdaki açıklamanın parti içinde bir «tahammülsüzlük ve baskın gerekçe» olmayaacağına da Aybar'la aynı görüşleri paylaşmayanlar inanmak istemektedirler.

Merkez Yürütme Kurulu bildirisinin daha sonraki bölümünde parti tüzüğünün «karakter ve amaç» maddelerindeki ilkelere hareket edilerek, «Türkiye İşçi Partisi, milli bağımsızlığımıza ve sosyalist hareket içinde parti olarak da bağımsızlığına kışkırıklıkla bağlı, Türkiye'ye özgü tarihi şartları göz önünde bulundurarak üst yapı müesseselerinin mahalli ve milli karakterlerini değerlendirerek mücadelesini yürüten bir sosyalist parti olduğu için de bize özgü bir sosyalizmin, yani Türkiye sosyalizminin tek temsilcisi

ve savunucusudur» cümlektedir.

Bu temel ilkelerin hem tüzük ve programda, hem de şimdiye kadar toplanmış bulunan kongre kararlarında kesin olarak tesbit ve tescil edildiği belirtildikten sonra Merkez Yürütme Kurulu, önemli bir aşama yaparak eksik ve yetersiz parti programının geliştirilmesi yolunda plümlü bir teklif getirmektedir. Bildirinin bu teklifle ilgili bölümü şöyledir:

«Bu temel ilkeler mahfuz kalmak ve Türkiye'ye özgü sosyalizm doğrultusunda geliştirilmek üzere, özellikle üst yapı müesseselerinin özelliğini ve bunların alt yapı üzerindeki etkilerini, alt yapının üst yapı üzerindeki etki ve tepkilerini somut olarak bilimsel açıdan tesbit ve değerlendirmek için ve temel reformların gerçekleştirilmesi biçim ve yollarının da bilimin verdiği imkânlar içinde daha somut bir şekilde aydınlatma kavuşturulması amacı ile, dil ve ifade bakımından daha kolaylıkla anlaşılabilmesini de göz önünde tutarak programımızın geliştirilmesi öngörülmüştür. Ayrıca, gençlik sorunu «ibi bugün Türkiye'mizin devrimci ortamında son derece önemli bir konu olan gençlik sorununa bilimsel açıdan çözüm

Ekmek yediği sofraya bıçak...

GÖREV BAŞINA

Mehmed KEMAL

SEÇİMLERE bir yıl kala Türkiye İşçi Partisi kongresinden sonra patlak veren olayları serinkanlılıkla gözden geçirme ve değerlendirme zorunluğu vardır. Önce, kongreden evvel ve kongre sırasında yönetici kadro arasında beliren fikir ayrılıklarına bakmalı... Sadun Aren, Boran ve arkadaşları, Parti Başkanının ve yakın arkadaşlarının sosyalizmden saptıklarını ileri sürmüşlerdir. Bu konuda Aren ve Boran kongre huzurunda görüşlerini açıklamışlardır. Buna Genel Başkan cevap vermiştir. Delegeler bunları dinlemişlerdir. Sonuçlar, kongrenin oyu ile bilindiği gibi olmuştur. (Ant'in geçen sayısında konuşmaların özetleri çıktı. Bunları tekrarlamayacağım).

GERİYE Çetin Altan Meselesi kalıyor. Çetin uzun yıllar tanıdığım bir arkadaşım olduğu için duygusal hareket etmesini yadırgamadım. Çetin'den daima böyle şeyler beklenir ve bekledim. Çetin'in kişiliği üzerinde durmayacağım.

Fakat Çetin Altan Meselesi üzerinde duracağım. Çetin Altan'ın, milletvekili olarak seçilmesinden, partiye girişine, partiye girmesinden sözcü oluşuna kadar çizdiği bir çizgi vardır. Çetin adeta tek sözcü (müfret mütekellim vahde) olmuştur. Buna uzun yıllar kimse ses çıkarmamıştır. Oysa Çetin'in yazdıkları, sosyalizm yönünden salt gerçek (mahza hakikat) değildi. Böyle olmasına rağmen kimse ses çıkarmamıştır. Böylece Çetin bir hayli yol almış, bu aldığı yolda sosyalizmin konuşucusu olma bakımından, geniş kitleler üzerinde yanlış-doğru bir kişilik kazanmıştır. Buna izin verilmemeliydi. Buna izin verenler bugün sorumluluk altındadırlar.

BUNDAN sonra, olaylar durulduğu oranda partiyi derleyip toparlama kalıyor geriye.... Bugün seçilen kadro bunun için yeterli midir? Bunu önümüzdeki günlerdeki davranışlar saptayacaktır. Genel yürütme kurulu ve onların seçtiği merkez yürütme kurulu adları az duyulmuş, sosyalist teoride bilgileri, geniş kitlelerce, yeterince bilinmeyen kimselerdir. Sosyalist teorinin inceliklerini uygulamada, ne derece yürütecekleri konusunda bugünden bir şeyler söylemek er-

kendir. Bu görüntünün önemli yanı, gerek genel yönetim kurulunun, gerekse onun seçtiği merkez yürütme kurulu üyelerinin, parti tabanından gelmiş olmaları, mevcut tabanı çok iyi bilmeleri gerektiği önyargısıdır. Her ilde, karşı siyasi kamplara karşı bu arkadaşlar, başarılı dayanma gücü göstermişlerdir. Bu bakımdan değerli deneyleri olmaları gerekir kanısındayız. Bunların meyvelerini de ilerde toplayacağız.

GENEL propaganda, gerçek sosyalist mücadelenin, parti içinden dışına taşıdığı yolunda yürütülmektedir. Bu propaganda partide de sosyalist savaşıma da zararlı olabilir. İlkini bunu önleme çareleri araştırılmalıdır. Bunun başında, parti merkezinde iyi bir yayın ve propaganda servisinin kurulması sağlanmalı, bilen, geçerli, değerli elemanlar oraya toplanmalıdır. Bugüne dek en çok eleştirilen bu olmuştur. Bugünden sonra olmalıdır.

Eğer, sosyalist mücadele parti dışına gerkenden kaymışsa, bu kayma da önlenmelidir. Çünkü bu kayma, partiye ve sosyalist mücadeleye zarar verirken, düşmanlarımızı da memnun kılar. Zira zaten düşmanın istediği, disiplinin sağlanamayacağı sosyalist mücadelenin dışa taşması, tedbirlerinin ona göre alınmasıdır. Sosyalist mücadelecileri, dışa kayan bir çatışmada tek tek avlamak kolaylaşmaktadır. Merkez Yürütme kuruluna düşen bir ödev, dıştaki sosyalist mücadelecilerin deneylerinden, eylemlerinden, bilgi ve görgülerinden nasıl yararlanacağını saptanmasıdır. Parti dışında kalmış, eski sosyalistlere ve yeni eylemcilere dost gözüyle bakmasını bilmek, onlara telkin yapabilmek, onlara görev verip, bu görevden kaçmaları halinde, bunu sosyalist arkadaşlara somut örneklerle göstermek, seçim öncesi çalışmaları kolaylaştıracaktır. Böyle bir durumun mevcut olmadığını ısrarla söylemek, gerçekleri görmemek olur.

BUGÜN ülkemizde, ezen ve ezilen, sömüren ve sömürülen, emperyalizm ve emperyalizmle mücadele edenler vardır. Türkiye İşçi Partisinin programı, ulusal demokratik devrim programıdır. Yeterince bir sosyalist program değildir. Belirli

bir süre içinde başka türlü bir program olması da mümkün değildir. Parti dışında kalanlar sanırım ki TİP programına demokratik devrim programı değildir diyemezler. İlkeler teker teker ortaya konduğu zaman bu, böyledir. Merkez yürütme kurulu fikirde, temel fikirde, bir anlaşmazlık olmadığına göre, ayrımlarda, eylemde beliren görüş ayrılıklarına birleştirici bir çare arayacaktır. Derlenip toparlanma dönemi kabul ediliyorsa, böyle birleştirici nitelikler araması zorunludur.

ÖRGÜTLENME kalıyor geriye... En çok eleştirilen de bu olmuştur. Parti içinde örgüt kurmada değerli deneyleri olanlar kongrede kendilerini belirlemişlerdir. Parti dışında değerli deneyleri olanların bulunduğunu var saymaktayız. Bunlardan yararlanmak da parti yöneticilerine düşer. Fikir dışı, sosyalistçe olmayan davranışlar, her zaman belirlenmeli, eleştirilebilir kademelerde yer verilmelidir. Kişisel sürtüşmeler, çekişmeler dönemi kapanmalıdır.

Genel Başkan, hiç bir demokratik partide görülmedik bir biçimde kongrede eleştirilmiştir. Kongre, onu ve misyonunu seçtiğine göre, bu seçimlerde genel başkana bir şans daha tanımak, yardımcı olmak, sosyalist mücadelenin baş ilkesi olmuştur. Bu konu gelecek Kongreye kadar bir daha açılmamak üzere kapanmalıdır. Aksi halde burjuvaca oyunlara bizim düştüğümüz örneklerini çoğaltmaktan başka bir şey yapmayız.

DOST - düşman gözlerini dikmiş, bundan sonra ne yapabileceğimizi izlemektedir. Sosyalizme mi, düşmana mı fırsat vereceğimizi konusunda kesin davranışımızı belli etmeliyiz. Henüz ince sosyalizmi tartışacak kesimler çoğalmamıştır. Bu tartışma kesilmelidir. Karşı cephelerin partiye yönelen olumsuz propagandaları partiye güç katar, onun geniş kesimler üzerinde dillenmesini sağlar, zararı yoktur. 1946'da DP'ye böyle çatıldığı için, geniş halk kesimlerinde DP itibar ve oy kazanmıştır.

AP ve CHP'nin sosyalist eylem üzerinde bir pazarlığa girilmesinden önce, bu dırıltıların kesilmesine her toplumdunun yardımcı olması açıkça ortadadır.

GENÇLİK NİÇİN

İSYAN EDİYOR ?

«Gençlik İsyanının» bütün Dünya'yı ve Fransa'yı sarstığı günlerde, Sorbonne Üniversitesi'nin kapısına asılan afişte şöyle deniliyordu:

«— BAŞLAYAN DEVRİM YALNIZ KAPİTALİST TOPLUMU DEĞİL, ENDÜSTRİYEL TOPLUMU DA SORUYA ÇEKECEKTİR. TÜKETİCİLERİN TOPLUMU BİR ÖLÜMLE YOK OLMALIDIR...»

Necdet ONUR

GENÇLİĞİN bugünkü devrim hareketi, modern bir devrimdir. En ileri toplumların temel yasalarını ilgilendiren bir harekettir bu. Yirminci yüzyılın bir devrim gektini yansıtmaktadır. Fakat bu doğru dürüst ortaya konulmaz ve isyan sürdürülmezse hiçbir sonuç alınmaz. Mücadele kolay değildir, büyük çabaları gerektirmektedir.

Berlin'de, San Francisco'da, Tokyo'da, Paris'te, Rio de Janeiro'da, Prag'da, Moskova'da, Londra'da, Essex'de, Madrid'te ve Roma ile dünyanın hemen hemen her yerindeki öğrenci odalarının duvarlarını Che Guevara'nın fotoğrafları süslemektedir. Gençlerin, Che'yi sembol olarak seçmelerinin nedenleri arasında, onda yeniliği, heyecanı, sürekli devrimi ve köklü değişiklikleri bulmaktadırlar.

Gençler kendilerini Boliviya gerillaları ile eş görmektedirler. Çünkü dünyanın büyük bir bölümünde iktidarlara güçlerini bir takım anlaşmalarla Amerika Birleşik Devletleri'ne ipotek etmişlerdir. Ve üstelik iktidarlara ve güçlerini ipotek ettikleri Amerika'nın sonsuz kuvveti proletarya sırtına dayanmaktadır.

Che Guevara, ihtilalciler kadar politikacıların, toplumda ve kendi yaşantılarında canlılık, hareket isteyenlerin ilham kaynağı olmuştur ve olmaya da devam edecektir.

Gençliğin isyanı ile Karl Marx yenilenmiştir. Eşitlik, adalet, mülkiyet konularında Marx'ın görüşleri gençlere ilgi çekici gelmektedir. Yalnız aradaki fark, gençler bugün Marx'ı düşündüklerinde gözlerinin önüne fabrika kapılarını değil, Boliviya ormanlarını, Vietnam cöngülleri ve yada Pekin'in Tian An Men alanını getirmektedirler.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında başlayan gençlik isyanının Amerika Birleşik Devletleri'nden bütün dünyaya yayıldığı söylemek yanlış olmaz. Amerika'daki sol'un da kendine göre bir takım özellikleri vardır. Amerikan gençliğinin isyanı bir noktada, makinelere karşı egzistansiyel bir isyandır. İnsanlar kendilerini Amerika'da, duygusuz makineler karşısında güçsüz ve gerçek dışı kabul etmektedirler.

Japon, Alman, İtalyan, İspanyol ve Fransız gençleri ile Amerikan gençleri arasında farklı görüşler vardır. Batılı gençler sürekli devrimden söz edip, Rosa Luxemburg'u, Regis Debray'ı, Karl Marx'ı, Engels'i okurlar. Amerikan gençliği ise Herbert Marcuse'un büyük etkisi altındadır. Fakat bütün dünya gençlerinin ortak özelliği, gençlik isyanını yürütmeleri ve toplumun üretim çağına girmemiş tek yetişkinleri olmalarıdır.

Gençliğe karşı olan yazar, bilim adamı ve politikacıların ortak iddiala-

rı isyanı yürüten öğrencilerin başarısız kişiler olduklarıdır. Bu yalandır... İsyanı başarısız öğrenciler de katılmaktadır, fakat liderler entellektüel düzeyde çok yüksek bir yer işgal edecek tiplerdir...

Gençliğin isyanı ile ilgili bazı genellemelere gidilecek olursa, çok ilginç sonuçlar elde edilir.

Gençliğin isyanı, Maurice Duverger'in dili ile şöyledir:

«1968 devrimi tüketici toplumdan çok örgütleyici topluma, yani ister kapitalist, ister sosyalist olsun modern sanayiye sahip ulusların kırtasiyecilik ve çalışma düzenine yönelmiştir.»

Yaşadığımız şu günlerde öğrencilerin hareket noktası ve gerekçesi üniversite düzenini yıkmaktır. İşçiler ise işletmelerin yönetim mekanizmasından memnun değildirler. «Katılma ve ortak yönetim», işte bu iki kelime bugünkü durumun temel taşıdır.

İsyanın asıl sorunu, bir yandan fertlerin boğulmasını, öte yandan kendisinin katılmasını önleyebilmek için nizam ve düzenlere karşı bütün diri güçleri ayakta tutarak mücadeleyi aksatmadan sürdürmektir.

Gençler, dünyayı bir takım ticari kuruluşların yönettiğine inanmaktadır. Bu kuruluşlar dünyanın ve ulusların kadere ile ilgili kararlar alabilmekte, istenmeyenleri istenilen durumuna getirmektedir.

Önceki kuşak artık yönetim gücünü yitirmiştir. İpler ticari kuruluşların elindedir, perde arkasından ülkeleri ve insanları yönetmektedirler.

Amerika Birleşik Devletleri demokrasinin savunucusu ve hürriyetler ülkesi değildir. İsyan eden gençlik kapitalizmin ne olduğunu görmüştür. Amerika'da şimdi içeride ırkçı bir tutum izlenmekte, dışarıda demokratik olmayan hükümetler adına cinayetler işlenmekte, demokratik hükümetler devrilmektedir...

Gençliğin isyanında iki önemli faktör rol oynamaktadır. Biri modern toplumda kişilerin gücü ve insan hakları, öteki ise, hükümet ve siyasi partilere karşı duyulan hayal kırıklığı. Devrim ve gösterilere karşı olan öğrenciler de, bu konuda isyancılarla birliktir.

Yalnız gençlik değil, en aydın, en zengin sınıflar bile teknolojik devrime karşı güvensizliklerini belirtmektedirler. Öğrenciler, doğal bilimler alanını ve onun vermeyi vaad ettiği maddi geleceği istememektedir. Onlar için artık bilim geleceğin ışığı, insanları zenginliğe ve refaha kavuşturacak bir araç değildir. Bilim kendi kendini geliştiren ve insanlığı ihmal eden bir güç olmuştur.

Gençlerin özelliklerinden, daha doğrusu karakteristiklerinden biri, pratik politika yerine soyut fikirleri ve ahlak

Gençler, kendilerini ve işçileri harekete geçirecek gücü farketmişlerdir. Ve ilk darbeyi Fransa'da otokraziye vurmuşlardır.

kurallarını seçmektir. Fakat siyasi partileri desteklemenin boş olduğu, politikanın gerçek dışı kaldığı, hükümetlerin her geçen gün güçsüzlükleri görüldü de yaygın hale gelmektedir.

İsyanın uluslararası bir durum almasında Vietnam Savaşı'nın rolü büyüktür. Ve bütün gençlik isyanlarında ortak yön Amerikan aleyhtarlığıdır. Fakat işin ilginç yanı, «Sit -in» (oturma), «Teach -in» (kendi kendini eğitme), «Do -in» (müdahale) gibi teknikler, gösterilerin stratejisi, televizyonun kullanılması, tüketici toplumu istismar hep Amerika'daki gösterilerden ödünç alınmış şeylerdir. Ve Avrupa'daki gençlik isyanı sırasında öğrenciler sürekli olarak Amerika ile ilişkili kurmuşlardır.

Öğrenci isyanlarında Vietnam Savaşı bir katalizör olmuştur. Yalnız Avrupa gençliği buna Marksizmi ve anarşizmi eklemiştir. Ve her ülke, isyanlara kendi mahalli renklerini katmıştır. Marx, Troçki, Che Guevara ve Mao dili Avrupa'daki isyanın ortak öğeleri olmuştur.

Paris'te ise tekniğin bütün imkanlarından yararlanılmıştır. Transistörlü radyolar barikatların kurulduğu gece gençlerin birbirlerinden haber alıp, yeni stratejiyi anında tespit etmelerini sağlamıştır.

Öğrenciler, kendilerini ve işçileri harekete geçirecek güçlerini farketmişlerdir. Aynı şekilde işçiler de kendi güçlerinin farkına varmışlardır. Bu farkına varış on yıldanberi Fransa'da hüküm süren otokrazi yönetimine indirilen şamar olmuştur. De Gaulle, halkın istek ve arzularını göz önünde bulundurmaksızın Fransız gençliğinin başkaldırmasına kadar kendi arzusuna göre Fransa'yı yönetmiştir. Gösteriler sırasında, Daniel Cohn - Bendit'in ortaya attığı «Seçim, bir ihtilali bitirmenin en kötü şeklidir» sözünü, De Gaulle doğrulamış ve hemen seçimlere gitmiştir.

Yüzyıllarca önce de gençlik töresel düşüncelere ve sorunlara karşı çıkmış-

tir. Bugün ise gençlik burjuva değerlerini toptan reddetmektedir. Bu yükselen umutların devrimidir.

Gençlerin tümü, büyüklerin yönettikleri dünyada sayısız haksızlıklar olduğunu görmektedir. Öğrenciler, gelecekte yönetecekleri dünyada çirkin bir ayrımcılık, zayıf ihmal, tabii kaynakları çok kötü kullanmanın kural haline geldiğini de görmektedirler. Kendilerinden önceki kuşağın davranışları ile sözleri birbirine uymamaktadır. Seks ve kar konularında iki yüzlülük hüküm sürmektedir. Üniversitelerde, hocaların öğrettikleri ile yaptıkları arasındaki çelişkiler şaşırtıcıdır...

Şimdi bütün kapitalist ülkelerin korkusu, gençliğin devam eden isyanına işçilerin de büyük çapta katılmalarıdır. Bunu önlemek için tedbir almak amacıyla harekete geçen ilk ülke Fransa olmuştur. Çünkü, «öğrenci - işçi işbirliği ile yürütülen bir devrimi önlemek mümkün değildir. De Gaulle, işçilerin çabışıkları kuruluşlara ortak olmalarını ve katılmalarını sağlamaya çalışmaktadır.

Fransız Patron Sendikasının «ekstremizm» konusu ile ilgili olarak yayınladığı raporda yer alan şu bölüm çok ilgi çekicidir:

«İşçi sınıfının büyük çoğunluğu, haksız bulduğu için bizim ekonomik ve sosyal rejimi reddetmektedir. Şartların hemen değiştirilmesi için harekete geçmek gerekmektedir. Bundan böyle işletmelerin çalışanlar için birer gelişme ve tamamlanma büre olmasi lazımdır...»

Gelecek hafta

Gençliğe yol gösterenler ...

DEMOKRASİ, DÜZEN VE HUZUR ADINA SAVUNDUKLARI, DEVLETİN OLANCA AĞIRLIĞINI KOYARAK SAVUNACAKLARI, PARANIN EGEMENLİĞİ, SÖMÜRÜNÜN GEÇERLİLİĞİ, İNSANIN İNSANLIĞININ REDDİDİR.

Bosuna telâs, bosuna çırpınma... Türkiye yoluna girmeden, iş, güç, yol, yordam, hayat, yoluna girmeden gençliğin huzursuzluğu dinmeyecek. Ashında, gençlik huzursuz değil, harekette. Huzursuz olan kendileridir. Türkiye'yi yanlış yola soktukları, yanlış yolda tuttıkları ve türünarınadek yanlış yolda götürmeye yemimli oldukları için gençliğin direnişi karşısında korkulu düşler görmekteiler.

Gençler kendi sorunlarına kendileri sahip çıkıyorlar diye, gençler altın senedir bir avuç imtiyazının imtiyazına imtiyaz katmaktan başka birşey yapmayan, sonra da getirip onları türlü tedhiş ve oyun ile yok yoksul kılmış emekçi halk yığınlarının sırtına yük, bağına belâ eden bir eğitim düzenine karşı koyuyorlar diye -ve de bu düzenin ardında duran gizli ve açık güçlerin ipliğini pazara çıkarıyorlar diye - şu demokrasi dedikleri gey tehlikeye girecekse, faşizm'in açık belâsı gelip kapımızı çalacaksa, bunun günahı ne gençlerin, ne de gençlere haklı çabalarında doğru ve salim yolu göstermeye savaslanlardır; bunun günahı bu düzenin ve bu düzeni her ne yoldan ve her ne bahasına olursa olsun sürdürmeye kararlı olanlarındır.

Faşizm - Türkiye'nin bugünkü şartlarına özgü gizli faşizm - yürütmeye kararlı oldukları düzenin özünde vatan olgudur. Eğitimi mutlu azınlığa ve mutlu azınlığa katılma telâsı içinde olanlara açık, emekçi halk yığınlarına kapalı tutma ehlidi, eninde sonunda, türlü yalan, tehdit ve tedhiş ardında saklamaya çalıştıkları gizli faşizmi açığa çıkaracak. Bunu biliyorlar. Onun için huzursuz ve tedirgindirler. Oysa halka dönük, halktan yana, halkça eğitim yolunda her çaba, her eylem, yerinde ve zamanında, yani bilinçli olduğu sürece, faşizmden arınma ve demokrasi yolunda bir çaba ve bir eylemdir.

Satılmış bentelerini, ne istediğini bilmeyen yığınları gençlerin üzerine saldırtırken ağızlarından düğürmedikleri, bir kelime var : Anarşi. Coplar, sopalar, mahkemeler, hapisaneler, okuldan atılmalar, işten kovulmalar, tehditler işlemeye başlayınca hep öyle bağıracaklar : Anarşi! Zaten ne zaman doğrular doğruca halka, hem de halkça söylemeye, doğru söz eyleme girmeye başlamışsa, basbar bağırışlardır, «Anarşi!» diye. Asıl söylemek istedikleri başkadır.

Demokrasi, düzen ve huzur adına savundukları, devletin olanca ağırlığını koyarak savunacakları, paranın egemenliği, sömürünün geçerliliği, insanın insanlığının reddidir.

«Yurtta sulh, cihanda sulh!» Amenna! Amma önce, bu yurt kimin, cihan kimin, onu bilelim diyor gençler.

T. AĞAOĞLU

Den internationella kända författaren Yasar Kemal har tidigare varit en villkorlig dömd på sex månader för våldsbrott i Istanbul. Nu väntar 43 rättegångar mot sju medarbetare i tidningen AYT. Årslönen för författaren är 725 000 liras (ungefär 50 000 kronor). Den härda straffvärdet visar på en orädd myndighet inom det turkiska rättsväsendet, säger makarna Güner och Barlas Karabuda. Vidare önskar MÄN förbereda sig på direkt avsättning till döden mot Kemal och på rad protestaktioner.

— Turkiet är kändigt för hur varandra reagerar, säger Barbro Karabuda. Direkt i anslutning till Kema- lers villkorliga om skall flera svenska protestaktiviteter utmås till turkiska författarföreningen. Per Westberg står bakom en skick från Svenska pennklubben. Margareta Ekström bakom en annan från Svenska författarförening och Hans Göran Fransson bakom svenska Amnesty Internationals protest. Själva har jag tagit kontakt med Amnesty International i London. Kopior av alla brev går till turkiska inrikes- och justitieministrarna liksom till ambassadören i Stockholm.

— Det gäller att reagera så snabbt som möjligt. Skulle det komma skilfärdiga domar står man i svår situation. Då kan inget ändras. En

Yusef Kemal

många rättigheter har öppnats.

● ANT aleyhine açılan davalarda istenen ceza miktarının 250 yılı bulması, yurt dışında da büyük tepki yaratmış, İsveç basınında bu konuda neşriyat yapılmıştır. Dagen Nyether Gazetesi ANT'la ilgili yayınında açılan davaların basın özgürlüğüne ağır bir darbe olduğunu belirtmekte ve Yaşar Kemal gibi dünya çapında bir Türk yazarının mahkûm edilmesini protesto etmektedir.

Ne yazık ki Bâbü'lâ'nın göbeğinde güpegündüz bir gazetecinin kaçırılması, siyasi polisin sonradan gazete yöneticilerine yaptığı baskı ve verdiği yanlış bilgiler yüzünden devrimci geçinen basında dahi gereken önemle ele alınmamış ve bir kaç satıra geçirilmiştir.

Hafta başında Arolat görevi başına dönerken diğer ANT mensupları birer birer yargı önüne çıkmaya başlamışlardır.

Sah günkü 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde Doğan Özgüden, «Oyun Açığa Çıktı» başlıklı yazısında hükümete hakaret ettiği iddiasıyla ve 6 yıla kadar hapis talebiyle yargılanmıştır.

düşünmediği için 6 sene hapis yatacaklar. Doğan Özgüden'in sizin gibi düşünmediği için 74 yıl hapsi istenmektedir. Büyük yazar Yaşar Kemal'in sizin gibi düşünmediği için 18 yıl hapsi istenmektedir. İhan Selçuk sizin gibi düşünmediği için mahkûm olmuştur. Sizin gibi düşünmediği için Ayık İhsan'ın dükkânını taşyanlara göz yumamazsınız. Sizin gibi düşünmediği için öğretmenleri işlerinden atar, kara kusta soğa sola sürersiniz.

Durum böyleyken, Hangi kanaate sahip olursa olsun, bizim gibi düşünmilyenlerin de hürriyetlerinin müdafiyiz.» demeniz Türk ulusu ile alay etmektir.

Bir Başbakanın, koskoca
ulusla alay etmeğe hakkı
yoktur. Protesto ediyorum.

Selma ASHWORTH
(Kardas Derneği Başkanı)

några exempel. 60 procent skaffbe-
stäm, 8 miljoner arbetstida män,
12 miljoner kvinnor har i genoms-
nitt 400 tim i årskontot. Det gör
drygt 200 kr. Men 600 godstär-
familjen har i medeltal 300 000 tim
om året.

Göres Karabuda säger: — I Istanbul har 45 procent av invånarna i slumkvarter och lever under existensminimum. Av Turkiet 65 000 byar har 680 elektricitet och en knapp tredjedel har dricksvatten.

Forum i veckobildningen ANT kan oppositionen göra sig hörn i två dagstidningar i en av dem kallar sig en oppositionsmän relativt beläknad med ironi som vapen. Om han skriver en historia om

Daha önceki duruşmalarda Özgüden, Prof. Sulhi Dönmezer'in bilirkişi raporunu reddetmiş ve «Kukla yöneticiler sıfatını Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ne yakıştırdığı için asıl Dönmezer'in sanık sandalyesine oturtulması gerekir» demiş, yeni bir bilirkişi kurulu teşkilini isteyip istemediğimiz sorusuna da avukatımız Müşür Kaya Canpolat, «Yazıda suç olmadığına o kadar eminiz ki, yeni bir bilirkişiye ihtiyaç olmadan da heyetinizin suçsuzluğumuza karar vereceğine inanıyoruz» demişti. Bu duruşmada mütalaa bildirmesi gereken Cumhuriyet Savcısı Necdet Yalkut, yeni bir bilirkişi kurulu teşkil edilmeden mütalaa veremeyeceğini söylemiş, bunun üzerine duruşma cumartesi gününe ertelenmiştir. Cumartesi günü yeniden görülen duruşmada tafsilatını 3. sayfamızda okuyacağınız gibi mahkeme beraat kararı vermiştir.

Çarşamba günü Toplu Basın Mahkemesi'nde ANT'nin dört davasına birden bakılmıştır. «Bu terör ergeç sizi kahredecektir» başlıklı yazısından dolayı yargılanan Doğan Özgüden'in bu duruşmasında savcı mütalaasını bildirmiş ve 2 yıla kadar hapis istemiştir. Duruşma, Özgüden'in ve avukatı Canpolat'ın savunmalarını hazırlamaları için birkaç güne bırakılmıştır.

Mihri Belli'nin tutuklanması ve Gair Yalçın'a isten el çektilirilmesi üzerine yazdığı yazıdan dolayı hakkında ekesinle memis mahkeme kararları üzerinde mütalaa yürütmek, iddiasıyla açılan davada yine Degan Özgülün'in Toplu Basın'da sorgusu yapılmıştır.

«At Yarışlarında Dönen Dolaplar» başlıklı yazıdan dolayı Doğan Özgüden aleyhine Türkiye Jokey Kulübü tarafından açılan hakaret davasında da avukatımız Canpolat, bu konuda Maliye ve Tarım Bakanlıkları

UMUT YiYiCiLER

Çetin Altan son TIP kongresinin kapanışında, Divan Başkanı olarak, Bu Kongre dünya sosyalizm tarihine armağan olmuştur. Hiç bir partide bu kadar seviyeli kongre yapılmamıştır, diye kивandıydı. Şimdi bu fikirde değil, iki gün önce sosyalizm tarihine armağan edecek kadar seviyeli bulunduğu bir kongreyi kendi seviyesine yakıştıramıyor artık. Karışılmaz, bu da bir seviye meselesi tabii... Ben haddimi bildiğimden, ne yermeye, ne övmeye de kadar ileri gidecek değilim; değilim ama, ne yalan söyleyeyim, pek de başarılı değildi bu kongre... Bence, bir parti kongresinden murat, devrimci bir partiye tabii, yapışında belirli bir süre içinde yer alan gelişmeleri yansıtması, belirlemesi ve örgütünü ona göre yeniden biçimlendirmesidir. İtiraf edelim, bu işin üstesinden gelemedik. TIP, hep bildiğiniz gibi, Mehmet Ali Aybar'ın etrafında sendikacılarla aydınların toplanmasından meydana gelmiş bir parti. O günden bu yana, kimi olumlu, kimi olumsuz, bir alay değişmeye uğradı. Aydınlar kesiminin, burda derinine girmek istemediğim nedenlerden ötürü, ufulanmasına, güçsüzleşmesine karşılık, sendikacılar aralarındaki birliği korumayı bildiler; Öte yandan genel tabanın içinden yeni kesimleri belirmeğe başladılar; Gençlik kesimi, Şarklı kesimi sendikacı olmayan işçi kesimi gibi... Bu yeni kesimler Üçüncü Kongrede ağırlıklarını duyurmak için, kimisi fevri ve çok sert bazı çıkışlar yaptıktan geri durmadılarsa da, ne Genel Merkez ne de çeşitli kesimlerin sözcüleri, parti bünyesinde oluşturan unsurlar arasında bir denge kurma, sorunları toplayıcı, toparlayıcı bir platform halinde ortaya koyma yetkinliğini gösteremedi, ya da bu olanağı bulamadı. Aydınlar arasındaki bölünme illetinin tepreşmesi, bağhca etken oldu bunda. Oysa aydın kesimi, aralarında anlaşarak öbür yeni kesimlerle bir söz birliğine varmış olsaydı, parti içinde sağ kanat sayılması gereken sendikacılar karşısında sağlam bir denge kurabilirdi. Aydın kesiminin Genel Merkezde ve Bilim Kurulunda yer alan hemen bütün sorumlu kadrosuyla ve son anda Mehmet Ali Aybar'ın karşısına gençliğin bir kısmı hariç öbür kesimlere seslenmeyen, daha çok kuramsal ve daha doğrusu kurumsal ve üstelik denizsizliğinden ve insafsızlığından ötürü kazanabileceği sempatiyi önceden yitirtten ters bir muhalefette çıkışı, bu gibi siyasi çatışmalarda elden geçirilmemesi gereken serinkanlılık ölçülerini altüst etti, hattâ Genel Başkanın da zaman zaman bu sınırlar dışına kaçmasına yol açtı. Sonunda işi yo-

ni bir halife aramaya vardiran bu muhalefet, aydin kesimini darmağın etti, yönetici kadrolar içindeki gücünü alabildiğine kısıtladı, öte yandan yeni yeten kesimlerden bu kadrolara yeni unsurlar devşirmeği de bu patirıda boşladığı için, parti bünyesindeki dengesizlik tehlikeli bir hal aldı. Oysa meşru muhalefet çerçevesi içinde kalan ve gerek denetleme organlarının işleyişinde, gerekse örgütlesmede görülen aksaklıkları ve ağırlığı ön plana alan bir direnme, parti birliğini bozmak şöyle dursun, bu aksaklıklardan şikayetçi-öbür kesimleri de kendine bağhyarak, hem sağlıklı bir çalışma atmosferinin kurulmasına yol açacak, hem de bu şikayetlere kulak verip, bunların giderilmesine dört elle sarılacağından zerre şüphemiz olmayan Genel Başkanın etrafında parti bütün-lüğünün pekiştirilmesine el verecekti.

Kongrenin bir ikinci ödevi ise, kendi bünyesi içindeki dengeyi sağlamaya çalışsa dursun, yurt içi ve yurt dışındaki karşı kuvvetlerin durumlarını partinin ve yan kuvvetleri gücü muvacehesinde sağlamak bir çözümlememesi geçirerek, önümüzdeki dönemde izliyeceği politikayı saptamaktır. Bu ödev de arada kaynadı. Ve en kötüsü, durmadan kişisel yönetimle suçlanan Genel Başkan bu konularda Kongre Üyelerinin eğilimlerini tartma fırsatı bulamadığı için bu önemli sorunların çözümünde güçsüz bir yönetici kadroyla yalnız başına bırakılmış oldu.

Bunca yakıntıya yol açan bu saray darbesinin saraydan kağırlan kızı, Çetin Altan, bundan böyle hangi Bizans mizan-zeninde rol alacak olursa olsun, partimiz için büyük kayıp tabii.

Ama sosyalizm böyle yıkıntıları ve depremleri atlata, atlata kurulacak. Çünkü sosyalizm, bazarların kuracağı çadırın üzerine gökten şıp diye damılayacak değildir. Onun için bizlere düğün, Genel Başkan ve yeni yönetici kadrolara destekleme ve denetleme bakımından canla başla yardım etmek ve aksak dönemi partiyi kötürüm kılmadan atlattırmaktır. Sosyalist ahlakı, tabanı kurulumş olan bu partinin tavanında beliren çatlağı bir an önce tamir için çaba göstermek gerektirir, yoksa bir kenara çekilip yöneticilerin başarısızlığından küçük burjuva doyumlulukları çıkarmak değil. Halkımızın umut bağladığı bu partinin başını yemeğe kalkanlar, yüzyıllardır horlanmış ezilmiş bu halkın umudunu yemenin ağır vebalinden kurtulamıyacaklardır. Onlara diyeceğimiz şu;

Ölen ölür, kalanollar bizindir.

Can YÜCEL

müfettişlerince hazırlanmış raporların celbedilmesini istemi ancak Jokey Kulübü'nün avukatı Hüsamettin Cindoruk, 'alspa hakkı' tanımadıklarını bildirmiştir. Davacının 'alspa' hakkı tanımaktan kaçmasına rağmen yazıya mesned olan gerçekleri ortaya çıkmasını sağlamak için mahkeme müfettiş raporlarını celbedilmesine karar vermiştir.

Can Yücel'in «Gelecek olsun» başlıklı yazısında «sınıfların tehlikeli surette kin ve adavet teşvik edildiği» iddiasıyla açılan davanın duruşmasında sonradan kurulan üç kişilik birerkinin heyetinin yazıda suç olmadığı bildirilmesine rağmen Cumhuriyet Savcısı, Can Yücel'in ve o sayıdaki sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar'ın 2'şer yıl kadar hapisle cezalandırılmasını talebinde bulunmuştur.

Altınca Filo'nun İstanbul'da gelişti sırasında yazdığı «Kavak Zamanı» başlıklı yazıdan dolayı Doğan Özgüden ve sorumlu müdürümüz Alpaz Kabaca hakkında Cumhuriyet Savcılığı tarafından dava açılmıştır. «Devlet kuvvetlerini tahkir etmek», iddiasıyla 6'şar yıl hapisleri istenen iki arkadaşımızın cumhurbaşkanı İsmail Sengül Yargıcı'nın ifadesi vermişlerdir.

Yine o sırada yazdığı «Kanlı İktidarın Ortakları» başlıklı yazıdan dolayı Yaşar Kemal ve sorumlu müdürümüz Alpaz Kabacalı hakkında Cumhuriyet Savcılığı tarafından dava açılmıştır. «Devlet kuvvetlerini tahkir etmek» iddiasıyla 6'şar yıl hapisleri istenen Yaşar Kemal ve Kabacalı çarşamba günü Birinci Sorgu Yargıçlığı'nda soruya çekilmişlerdir.

Bir süre önce dergimizde yayınlanan «Mustafa Kemal'e İhtinat» başlıklı yazıdan dolayı sorumlu müdürümüz Alpay Kabacalı hakkında yeni bir soruşturma açılmıştır. Sayılı yazıda «Cumhurbaşkanına hakaret e-dildiği» ileri sürmektedir. T.C. K'nun 158. maddesine göre söz konusu teza beş yıla kadar hapistir.

Ayrıca, Yaşar Kemal'in 94 sayımızda yayınlanan *Eskolay O-lana* başlıklı yazısı için de teşekkürlerimizi mahkeme kararları hakkında mütalaa yürütmek gereğiyle Yaşar Kemal ile Alpaz Kabacacı hakkında Savcılık bir soruşturma daha açmıştır.

Dergimizde yayınlanan yazılardan dolayı soruşturma ve davalar sürüp giderken, yayınladı

ğunuz kitaplar hakkında da birer birer dava açılmakta ve kitaplarımız toplatılmaktadır.

Geçen salı akşamı Birinci Şube polisleri ANT Yayınları'na gelerek Marksizmin Temel Kitabı adlı kitabımızı da toplamışlardır. Haziran ayında yayınlanmış bulunan Emile Burns'ün Marksizmin Temel Kitabı'nda «komünizm propagandası» yapıldığı iddia edilmektedir. İlk defa 1936 yılında Amerika'da yayınlanan kitap hakkındaki karar, İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın talebi üzerine İstanbul 5. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından alınmıştır.

Öte yandan, Gün Yayınevi'nin hazırladığı «Memo ile Zina» adlı kitap, piyasaya sürülmeden matbaa ve mücellithaneden Bircinci Şube memurları tarafından toplanmıştır. Onaltıncı Yüzyılda yaşamış halk şairlerinden Ahmet Han'ın yazdığı ve Mehmet Emin Bozarslan'ın dilimize çevirdiği kitapta Leyla ile Mecnun efsanesini andıran bir aşık hikayesi yer almaktadır. Savcılık ise, eserde «kürtçülük» propagandası yapıldığını ileri sürerek toplatma kararı almıştır. Kitabın iki yıl önce Bakanlar Kurulu kararıyla yasaklandığı öğrenilmiştir.

Sabahattin Ali dosyası

Kemal Sülker

Sabahattin Ali kimdir • Onun mektupları • İçimizdeki Şeytan ve Irkçılar • Sabahattin Ali ve 4 Aralık Olayı • Sabahattin Ali'yi öldüren Ali Ertekin kimdir • Sabahattin Ali'den gelen mektup • Sabahattin Ali Nasıl Öldürüldü • Sabahattin Ali Niçin Ortadan Kaldırıldı? • Lüks krome dört renkli ofset kapak içinde, fiyatı 7.5 Lira • Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI - P.K. 701 - Sirkeci - İSTANBUL • İstanbul ve Ankara Dağıtım: GE - DA.

Yasar Kemal
Yer demir
gök bakır
15 LİRA

Alberto Bayo
Gerilla
nedir
6 LİRA

Stokely Carmichael
Siyah
iktidar
7,5 LİRA

Kemal Sülker
Nâzım
Hikmet'in
polemikleri
7,5 LİRA

Yasar Kemal
Ortadirek
15 LİRA

Che Guevara
Savaş
anıları
tükendi

Che Guevara
Gerilla
günlüğü
toplatıldı

Emile Burns
Marksizmin
temel kitabı
toplatıldı

ABONELERİMİZE İNDİRİM : ANT'a abone olanlar yukarıda ilan edilen bütün kitapları yüzde 20 indirimle alabilir. Abonelerimiz için Sabahattin Ali Dosyası 6, Yer Demir Gök Bakır 12, Ortadirek 12, Savaş Anıları 8, Marksizmin Temel Kitabı 4, Nâzım Hikmet'in Polemikleri 6, Siyah İktidar 6, Gerilla Nedir 4 Lira'dır. ANT'a abone olan her okurumuz 84 Kuruş'a alarak 21 Lira, ve bütün kitaplarımızı 14,5 Lira indirimle alarak bir kalemde 35,5 Lira tasarruf sağlayabilecektir. Bunun için abone bedelini ve kitap ücretini «ANT DERGİSİ» P.K. 934 - Sirkeci - İstanbul adresine havaile etmek kâfidir.

ROBINSON CRUSOE VE BURJUVAZİ

Murat BELGE

Çoğumuzun çocukken okuduğumuz ROBINSON CRUSOE yeniden, Akşit Göktürk'ün güzel çevirisiyle yayımlandı. Kitabın çevirmenini de, klasikleri güvenilir çevirilerle Türk okuruna sunmaya çalıştığı anlaşılan Kök Yayınları'ı da kutlamak isterim.

Dünyanın ilk romanı diyebileceğimiz Robinson Crusoe bir bakıma talihsiz bir eserdir, çünkü yalnızca bir çocuk kitabı sayılmaktadır. Çocukların da okuması bir sakınca değil elbette ama, Don Kişot ve Gülliver'in Seyahatleri gibi o da aslında çocuklara değil büyüklere yazılmıştır ve içinde yer alan önemli sorunları ancak büyükler anlayabilirler. Ben de bu romanı on iki, on üç yaşlarımda okuyup sonra bir daha üzerinde düşünmemiştim. Ancak bu yıllarda, İngiliz eleştirmeni Ian Watt'ın incelemesini okuduktan sonra, Robinson Crusoe'nun, o günlerde anlamama imkân olmayan, ama çağımızı çok yakından ilgilendiren özelliklerini fark edebildim ve yeni baştan kitaba sarıldım. Fazla uzun olmasa, Watt'ın yazısı çevrilebilirdi; biz şimdi özetle yetinelim.

Orta Çağ'da serpilmeye başlayan burjuvazi, Rönesans'da, Feodalizm'i yıkarak iktisadi yapıya iyice hâkim olduktan sonra, kültürünü de kurmuş, ideologlarını yetiştirmişti. Bu sırada sanat alanında da sesini duyan burjuvazi roman türünü yarattı. Dünyanın ilk romanını diyebileceğimiz Daniel Defoe, on sekizinci yüzyılın tipik bir burjuvaziydi. Asıl adı Daniel Foe olduğu halde, her gerçek burjuva gibi, iktisadi ve politik alanlarda yitirdiği aristokrasinin soyluluğunu gizlice kışkırtıcı için, Fransız aristokratlarına benzetip, Defoe yapmıştı adını. Politika kavgalarına, din tartışmalarına karıştı. İğne gelince döneklilik etti. Yüzlerce eser yazdı. Oysa yazı hayatına geç başlamıştı. Tam çağının adamıydı. Onun için hemen her yazdığı tutuldu, romanları çok okundu.

Robinson Crusoe, bütün düşünceleri ve davranışlarıyla bir burjuvaziyi canlandırmaktadır.

Robinson Crusoe'ya Watt'ın önerdiği bakışla bakıldığında, burjuva sınıfının modern dünyaya getirdiği birçok tutum ve tavırların bu kitapta yer aldığı kolayca görünüyor. Crusoe'nun, Adada geçen hayatı boyunca,

Robinson Crusoe'ya Watt'ın önerdiği bakışla bakıldığında, burjuva sınıfının modern dünyaya getirdiği birçok tutum ve tavırların bu kitapta yer aldığı kolayca görünüyor. Crusoe'nun, Adada geçen hayatı boyunca,

Düşünceye gem...

Saragat, Nenni, Bertrand Russell, J. Ayer, M. Dobb, S. Ashworth ve daha kimler kimler ilgilendi! Şadi Alkılıç dava-sıyla...

«Türkiyenin Tek Kurtuluş Yolu : Sosyalizm» adlı makale 12 Aralık 1962 günü yayımlandı. O günden bugüne altı yıl bittiyordu. O günlerde doğan çocuklardan çoğu ilkökula başladılar. Ana rahmine düşen tay, bugün azgın bir et olmuş kışnemekte, kışnemekte... Ve o günden bu yana köprülerin altından nice sufar aktı, akırmakta... Bütün zorlamalara, beraflara karşın sosyal uyanış ırmağı da akıp gitmekte...

Ve bu altı yıl içinde Şadi Alkılıç tek bir yazısı yüzünden mahkûm oldu... Sonra beraat etti... Beraatından sonra İstanbul'daki işine verildi, Sivas'ta bir memuriyete sürüldü... Derken gene o tek bir yazıya yazısı yüzünden tekrar içeri atıldı... Ve bir süre sonra gene o yazısında suç unsuru bulunmadığından beraat ettirildi, 24 yıllık devlet memurluğundan sonra bir süre işsiz kaldı... Derken Siirt Sağlık Müdürlüğünde kendine bir iş icat edildi. Doğuda da kalmayı sakıncalı görülmüş olacak ki bu kez tekrar İstanbul'da bir iş bulundu. Bu işine devam ederken Şadi Alkılıç, 1962 yılında yazdığı o ünlü makalesinde ötürü 1968 güzünde tekrar mahkûm ediliyor...

Yılan hikâyesine döndü Şadi Alkılıç olayı... Ortamina göre mahkûmiyet veya beraat... Sanki yaz-boz tahtası...

Anayasa mahkemesi Anayasanın sosyalizme açık olduğuna karar verir fakat bir vatandaş kalkar sosyalizmi savunursa tutuklanır... Yani düşünceye gem vurulur. Sonra da demokrasiden söz edilir.

Türkiye'deki bilmisizlik, sistemsizlik, tutarsızlık, kararsızlık, düşünceye baskı, özgürlükten korku; Türkiye'yi Dünya'ya gü-lünç göstermektedir. Kanıtı işte : Şadi Alkılıç olayı... Ve bunun yanı sıra bir sürü kanıtlar : Öğretmen kıyımı, savcı kıyımı, aydın kıyımı, öğrenci kıyımı... v.b.

Türkiye'de ne demokrasi kuralları kâğıt üstünde yaşantımıza girebilmiştir ve ne de 1961 Anayasası uygulanabilmiştir... Tümünde kâğıt üstünde, raflarda beklemektedir. Halk, demokrasiyi de, Anayasayı da günlük hayatında somut olarak tadamamaktadır. Belli çevreler yolları tıkamaktadır. Türk halkı hâlâ oyalanmakta. Bu oyalama ve oyunlar daha ne kadar sürecek bilinmez.

Bütün aydınlar, işçiler, işsizler, kıyılanlar kanuni yollardan hakkını alma savaşına elele, kolkola girmelidirler artık. Hem de durumu halka sürekli anlatarak, büyüye-rek, bir çığ gibi...

Mehmet GEZER

